MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta tat-23 ta' Mejju, 2008

Citazzjoni Numru. 210/2006

A.

-vs-

B.

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ippreżentat fit-23 ta’ Ġunju, 2006 li permezz tiegħu l-attriċi esponiet bir-rispett:

1. Illi l-partijiet iżżewġu fil-5 ta’ Mejju tas-sena 2003 fir-Reġistru Pubbliku, Valletta (Dok. A) u ż-żwieġ tagħhom kien reġistrat bin-numru 480/2003;

2. Illi minn dan iż-żwieġ ma kienx hemm ulied;

3. Illi ż-żwieġ *de quo* kien karpit minn simulazzjoni tal-forma *colorem habens substantiam vero nullam* li b'konsegwenza rrendiet il-kuntratt inerentement fittizzju *stante* li l-intimat ikkontratta ż-żwieġ unikament bi skop li jikseb id-dritt ta' residenza perpetwa f'Malta;

4. Illi l-kunsens tal-kontendenti kien *quindi* vvizzjat minħabba l-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu jew ta' wieħed jew iktar mill-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa u tad-dritt għall-att taż-żwieġ u dan *ai termini* ta' l-Artiklu 19(1)(f) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta;

5. Illi *in oltre* l-kuntest ta' l-intimat kien ivvizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tagħha, jew b'anomalija psikoloġika serja li għamlitha mpossibbli għall-kontendenti li jaqdu l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ u dan *ai termini* ta' l-Artiklu 19(1)(d) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta;

6. Illi minħabba r-raġunijiet premessi u minħabba raġunijiet oħra kontemplati fl-Att XXXXVII tas-sena 1975 li jirregola ż-żwiġijiet nostrani, iż-żwieġ bejn il-kontendenti kien null u bla effett fil-liġi.

Jgħid għalhekk l-intimat għaliex din l-Onorabbli Qorti m'għandhiex:

1. tiddeċiedi u tiddikjara li ż-żwieġ bejn il-kontendenti ċċelebrat fil-5 ta' Mejju tas-sena 2003 hawn fuq imsemmi, kien null u nvalidu għall-finijiet u effetti kollha tal-liġi u tagħti dawk il-provvedimenti kollha l-oħra li jkunu opportuni;

2. tordna li n-nullita' tiġi reġistrata fuq l-att taż-żwieġ relattiv fuq indikat.

Bl-ispejjeż kontra l-intimat li jibqa' nġunt minn issa in subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata tal-konvenut, ippreżentata fil-5 ta’ Diċembru, 2007, wara li ġie awtorizzat jippreżenta l-istess risposta u li permezz tagħha eċċepixxa reverentement:

Illi l-esponent jaqbel illi ż-żwieġ ta’ bejn il-kontendenti huwa null pero’ mhux għal raġunijiet mogħtija mir-rikorrenti u mhux għal raġunijiet imputabbli solament lilu;

Illi ż-żwieġ huwa null u dan minħabba l-inabbilta’ tar-rikorrenti li tassumi l-obbligi maritali tagħha tant li kien biss wara ftit żmien li l-istess rikorrenti telqitu;

Illi l-kunsens kien vizzjat min-naħa tar-rikorrenti tant li minn dejjem ma kinitx disposta tintrabat b’fedelta’ lejh u kif appena siefer fuq raġunijiet personali, ħarġet tqila minn terzi.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavits tal-partijiet.

Rat il-verbal tas-seduta tas-7 ta’ Marzu, 2008 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attriċi qegħda titlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fis-sena 2003 a bażi ta’ l-Artiklu 19(1) (d) u (f) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta’ Malta. Il-konvenut jaqbel għalkemm għal raġunijiet imputabbli lill-attriċi, pero’ kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin; “*F’materja ta’ żwieġ illi huwa ta’ ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b’hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta’ kreditu likwidu jew responsabbilta’ ta’ xi kolliżjoni imma f’kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta’ żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta’ diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta*

jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubju." (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

L-artikli ċitati mill-attriċi jirrigwardaw:

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha mpossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta' xi parti jkun inkiseb b'esklużjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

Mill-provi mressqa jidher li l-partijiet iżżewġu wara li l-attriċi ġiet offruta flus għal dan l-iskop u dan għaliex il-konvenut ried ikun jista' jibqa' jgħix Malta. Ma hemmx dubju li kieku ż-żwieġ sar wara s-sena 2005 kien ikun reat.

Naturalment dwar x'ġara wara ż-żwieġ hu mmaterjali għall-kawża ħlief biex jitfa' dawl fuq l-istat ta' fatt ta' qabel iż-żwieġ, u dan għandu jiġi valutat fl-isfond tas-sentenzi li ser jiġu ċitati. Jidher illi l-attriċi kienet omm ta' wild barra ż-żwieġ u hija qalet illi kellha t-tifel marid u kien għalhekk illi kellha bżonn il-flus. Wara ż-żwieġ kulħadd mar għal rasu. Kif qalet il-Qorti ta' l-Appell fil-kawża Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar, 2006);

"*Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fundamentali fil-liġi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u*

cioe' li ż-żwieg huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha mpossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha mpossibbli u mhux sempliċement diffiċli li wieħed jaqdi l-obbligazzjonijet essenzjali taz-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ.

Rigward id-disposizzjoni kontenuta fis-sub-inċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi provat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument ta' l-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun eskludiet iż-żwieġ innifsu jew eskludiet element essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taż-żwieġ u din l-esklużjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-disposizzjoni tirravviża sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasizzat li nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibbilta' bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċita' li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti filwaqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapaċita' intelletwali, proprju l-att pożittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali. "

Fil-kawża <u>Nicholas Agius vs Rita Agius</u> (25 ta' Mejju, 1995) intqal illi "*B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' mmaturita'; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew addirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kunċett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ.*" F'dan is-sens

ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awissu, 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti ta' l-Appell ukoll qalet li: "*Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju jrid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomalija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi interni li jkunu neħħew il-liberta' ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.*"

Fil-każ odjern il-Qorti ssib li bla dubju ż-żwieġ huwa null u ma kien hemm ebda ħsieb biex il-partijiet jgħixu ħajja ta' miżżewġin, għalkemm il-konvenut jgħid illi hu ried jgħix ta' miżżewweġ. In fatti meta siefer ftit wara u ġie lura sab lill-attriċi tqila mingħand raġel ieħor!

Għal dawn il-motivi l-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ iċċelebrat bejn il-partijiet fil-5 ta' Mejju, 2003. L-ispejjeż ikunu bla taxxa bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------